

ויהי רצון, אז דער לימוד אין דעם קונטרס אהבת ישראל זאל מוסיף זיין — באַ די משפיעים און משפיעות, און (דורך זיי) אויך באַ די מושפעים און מושפעות — אין דעם „כולנו כאחד“,

און דורך דעם, וועט צוקומען אויך אין דעם „ברכנו אבינו“ [ווי דער אַלטער רבי איז מבאר אין תניא פרק לב, אַז „כולנו כאחד“ איז די כלי צום „ברכנו אבינו“, און ממשיך „ברכנו אבינו“],

ביז צו דער ברכה הכללית והמיוחדת והעיקרית פון „ואתם תלוקטו לאחד אחד בית ישראל“ אַז דער אויבערשטער וועט נעמען יעדער אידן באַזונדער, און צונויפנעמען זיי אַלעמען צוזאַמען אַלס „עם אחד“ און „גוי אחד“ — דורך תורה, וואָס זי איז תורת ה' אחד, און „תורה אחת לכולנו“ — און ברענגען זיי, אונז אַלעמען לאַרצנו הקדושה, און בשמחה וכטוב לבב.

(משיחת ליל ה' אור לועשיק פ' החודש, ה'תשל"ז)

(8) ישעי' כו, יב. וראה רש"י נצבים ל, ג.

... בהמשך צו דעם וואָס מען האָט גערעדט¹ וועגן משפיעים און משפיעות:

אויפן פסוק ויקהל משה שטייט אין מדרש², און געבראַכט אויך לפסק הלכה: למה נאמר בפרשה זו ויקהל שלא נאמר כן בכל התורה כולה, אמר הקב"ה למשה רד' ועשה לי קהלות גדולות בשבת כדי שילמדו הדורות הבאים אחריו להקהיל קהלות בכל שבת . . . ללמוד בהם תורה לרבים³.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז בשעת אַ איד קלייבט צוזאַמען אידן בשבת אויף לערנען מיט זיי תורה — סיי ענינים פון הלכה „להודיע“ לעם את חוקי האלקים⁴, סיי „דברי“ אגדה להכניס יראת שמים בלבבם⁵ — טוט ער עס בשליחותו און בכחו של משה. ביז אַז די פעולה ווערט אַנגערופן על שמו של משה — „ויקהל משה“.

און וויבאַלד אַז שבת איז מיני⁶, מתברכאן כל שיתא יומיני⁷ — איז פאַרשטאַנדיק, אַז פון דער קהלה בשבת — מיני מתברכינ אויך די קהלות וואָס מען מאַכט בימי החול אויף לערנען ענינים פון תורה און יראת שמים, אויך די

(1) בהתוועדות דליל ה' אור לועשיק פ' החודש — נדפס לעיל.

(2) י"ש ר"פ ויקהל.

(3) שרע אדהו סי ר"צ. ושי"נ.

(4) להעיר מהמבואר בכ"מ (וראה גם לעיל שיחת ליל ה' אור לועשיק פ' החודש הערה 1), שבכדי

להשפיע צריך לצמצם א"ע — ענין ירידה.

(5) לשון אדהו שם.

(6) להעיר מפרשי שו"קלה. הוא לשון הפעיל כו' נאספין ע"פ דבורי — דמזה משמע שבויקהל

משה וכללת גם ההקלה שבדורות הבאים. ובפרט ע"פ ל' היל"ש דאמר הקב"ה למשה רד' כו' כדי שילמדו הדורות הבאים אחריו להקהיל כו'.

(7) זחי"ב טג, ב. פח, ב.

פעולות זיינען מעין הנ"ל — ובפרט אויב זיי קומען אלס א המשך אדער א מסובב פון הקהלה בשבת — ווערן זיי געטאן בשליחותו ובכחו פון משה'ן.

און דעריבער איז די משפיעים און משפיעות וואס טוען בענין זה — צוזאמענקלייבן אידן און לערנען מיט זיי ענינים פון תורה און יראת שמים — האבן ניט וואס נתפעל צו ווערן פון קיינע שוועריקייטן, וויבאלד אז זיי טוען עס בשליחותו פון משה'ן, וואס שלוחו של אדם כמותו.⁸

* * *

נאך א פרט אין דעם:

אין נדבת המשכן האבן זיך משתתף געווען ניט נאר אנשים און נשים נאר אויך טף, ווי עס שטייט אין אבות דר"ג.⁹

פון דעם איז מובן, אז אין „כל עדת בני ישראל“ וואס משה האט מקהיל געווען (צוליב נדבת המשכן) ווערן נכלל (ניט נאר אנשים און נשים נאר) אויך טף.¹⁰

און וויבאלד אז אלע פירושים וואס אין זעלבן פסוק זיינען מתאים זה לזה¹¹ — איז מובן, אז אויך דער ענין פון „להקהיל קהלות . . . ללמוד בהם תורה לרבים“ איז ניט נאר בנוגע צו אנשים און נשים נאר אויך בנוגע צו טף.

ומזה מובן, אז דער ענין פון משפיעים און משפיעות איז ניט נאר בנוגע צו גדולים נאר אויך בנוגע צו קטנים וקטנות. און ס'איז כדאי אז אויך פון צווישן די קינדער עצמם זאלן זיין משפיעים און משפיעות, וואס זאלן משפיע זיין אויף בני גילם און די קלענערע פון זיי — מוסיף צו זיין אין לימוד התורה [כולל אין דעם לימוד פון די צוועלף פסוקים און מאמרי רז"ג¹²] און אויך אין קיום המצוות צו וועלכע זיי זיינען שייך.¹³

[און נוסף דערצו וואס די פעולת ההשפעה פון די קינדער וועט ברענגען א הוספה אין לימוד התורה וקיום המצוות בא בני גילם וכו' — וועט עס ברענגען א תוספת התעוררות אויך בא גדולים און גדולות (און ניט נאר בא גדולים בשנים נאר אויך בא גדולים בידיעת התורה ויראת שמים). ווי מען זעט במוחש, אז בשעת א גדול זעט זיי קינדער טוען אן ענין פון תורה ומצוות מיט א ווארעמקייט און מיט א תמימות, פועלט עס אויף אים א גרויסע התעוררות].

און בשעת מען וועט זיי מסביר זיין אז די פעולה וואס זיי וועלן טאן — משפיע צו זיין אויף אנדערע קינדער — איז עס בשליחותו ובכחו של משה

(8) קדושין מא, ב. וש"נ.

(9) פרק יא. אה"ח כאו. וראה צפ"ע כאו (ומחלק בין משכו ומקדש). ומשיב באה"ח לוח"ב קצה, א בשם הרמ"ק. אבל לא טף — י"ל דס"ל בפי' האדר"ג דקבלו מהטף באם נתנו, אבל לא ד"ויקהל משה" גם הטף לצוותם, דהרי פטורים ממצות. וראה רמב"ם הל' ביה"ב (פי"א הי"ב): אנשים ונשים כמקדש המדבר.

(10) כמפורש באה"ח.

(11) ראה לקריש ח"ג ע' 782.

(12) ראה בארוכה שיחת ליל ער"ח אייר, ל"ג בעומר, ושיחת י"ג תמוז — תשל"ז.

(13) ראה שו"ע אה"ח חא"ח סמ"ג ס"ג.

[וואָס אויך אַ קינד ווייס זיין שייכות און פאַרבונד מיט משה רבנו. וואָרום משהתחיל לדבר האָט מען געלערנט מיט אים, תורה'י צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב'¹⁴].

ובמילא ווייס ער, אַז נוסף דערצו וואָס ער (אַלס איינער פון „קהלת יעקב“) האָט באַקומען די תורה ווי אַ ירושה פון משה'ן, זעט ער אויך ווי מען האָט אַריינגעשטעלט אים („קהלת יעקב“) אין תורה אין איין פּסוק צוזאַמען מיט משה'ן], וועט עס אויף זיי פּועל'ן, אַז זיי זאָלן ניט נתפעל ווערן פון קיינע שוועריקייטן, און אדרבה: טאָן דאָס מיט גרויס זריזות און חיות — וויסנדיק, אַז זיי טוען אַ שליחות פון משה רבינו.

* * *

כאמור לעיל, אַז בכדי די השפעה זאָל זיין ביתר שאת וביתר עוז, דאַרפן די משפיעים און משפיעות זיין דורכגענומען מיט אהבת ישראל וואָס זי איז דער יסוד כל התורה כולה¹⁵, וואָס דערפאַר וועט מען אַפּדרוקן, בלי נדר, דעם קונטרס „אהבת ישראל“ אין אַ מהדורה מיוחדת פאַר די משפיעים און משפיעות

— איז עדיז וועט מען אויך אַרויסגעבן, בלי נדר, אַ קונטרס פון די פּסוקים מאמרים און פּתגמים וועגן אהבת ישראל, וואָס זיינען צוגענגליך אויך פאַר קינדער, כל אחד ואחת לפי השגתו

אַנהויבנדיק פון דעם מאמר חז"ל „ואהבת לרעך כמוך“ אמר רע"ק זה כלל גדול בתורה¹⁶ [וואָס דער מאמר חז"ל איז דאָך איינער פון די צוועלף פּסוקים און מאמרי חז"ל הנ"ל],

און מען וועט עס געבן צו די קינדער, ילדים און ילדות, וואָס טוען בענין ההשפעה,

און דאָס וועט זיכער מוסיף זיין אין חיזוק און הצלחה אין זייער השפעה.

* * *

ויהי רצון, אַז בקרוב ממש זאָל זיין „בנערנו ובקוננו נלך בבנינו ובבנותינו גו'¹⁷,

און מיט אַ ריבוי טף, אַזוי ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים¹⁸ [וואָס „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹⁹],

(14) ברכה לג, ד.

(15) הלי ת"ת לאדה"ו בתחלתם. וש"נ.

(16) תניא פרק לב.

(17) קדושים י"ט, י"ח.

(18) תרי"ב ורש"י שם.

(19) בא יוד, ט.

(20) ראה סוטה י"א, ב. שמו"ר פ"א י"ב. תיכ"ע בא י"ב, ל"ג.

(21) מיכה ז, טו.

און עס זאל זיין „והשיב לב אבות על בנים“²², ווי רש"י טייטשט אָפּ „ע"י בנים“,
 וכאמור לעיל אז די קינדער וועלן פועל'ן אויך אויף די ערוואַקסענע,

און אַלע צוזאַמען, „כל עדת בני ישראל“, וועלן גיין מקבל זיין פני משיח צדקנו,
 בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ ויק"פ, פ' החודש, התשל"ז)

(22) מלאכי בסופו.

חאַטש מיט אַ פאַרשפּעטיגונג באַשטעטיג איך די ערהאַלטונג פון דעם ברייך ...
 מיט די בייגעלייגטע רשימות פון די אסיפות ביו דאָן, און איך האָף אַז אויך אויף
 ווייטער וועט איר ניט נאָר פאַרטזעצן די ביו איצטיגע אַרבעט נאָר וועט אויך
 פאַרגרעסערן, און מיר האָבען די הבטחה פון רז"ל, אשר אין לך דבר העומד בפני
 הרצון ויגעת ומצאת.

ספּעציעל בין איך געווען צופרידען צו זעהען אין אייערע רשימות אַז אַ טייל
 פון די לימודים זיינען בדינים ומנהגי ישראל, וואָס אויך מנהג ישראל תורה היא, און
 האפּענטליך גיט איר פאַרצוג (פּריאריטי) צו די דינים וועלכע זיינען נוגע און
 טרעפען זיך מער אין דעם טעגליכען לעבען און זעלבסט פאַרשטענדלעך אויך אין
 די ענינים פון וועלכע זיינען פאַרבונדען מיט מדות טובות, און ווי עס איז באַוואוסט
 דער מאמר פון רבי עקיבא, ואהבת לרעך כמוך זהו כלל גדול בתורה.

בייגעלייגט איז דאָ מיינער אַ מכתב כללי וואָס איך האָף אַז עס וועט אייך
 בריינגען נוצען אין דער אַרבעט און השי"ת זאל מצליח זיין יעדע איינער פון אייך
 אין די אויבענדערמאָנטע עסקנות און אין אירע ענינים הפרטים.

(מכתב ה' אדר תשי"ד)

... מ"ש אודות האברך שנגע בזקנו, הנה צריך ה' להרבות עליו ריעים ובפרט
 שאחיו הגדול ממנו מתנהג כדבעי. וגם להסביר לו, על פי המובא בס' דרך מצותיך
 חלק ב' ע"פ והוא רחום, אשר י"ג ת"ד הם נגד י"ג מדות הרחמים, וכל אלו שאין
 יכולים לתבוע הצטרותם מהשי"ת בדין כ"א במדת חסד ורחמים, הרי מדה כנגד
 מדה — יש להם להשאיר בשלימות התיקוני דיקנא, עיי"ש בארוכה. ובמילא מובן,
 שאברך הצריך להסתדר בפרנסה ובשידוך טוב וכו' ומוכרח לרחמי השי"ת בכלל,
 עליו להדר בהי"ג ת"ד. ובודאי ימצא האותיות המתאימות לזה. ...

(מכתב י"ב מניא תשי"ד)

